

ÕPILASTE ARVAMUSED

Maailmas sureb nii palju inimesi nälga ja haiguste kätte, aga meid huvitavad ikka rohkem tulevikuarengud. Püüdes unustada ja edasi liikuda, jätame me need inimesed maha. Igal aastal loobitakse miljardeid dollareid suurfirmade kosmoseuuringutesse. Kui kosmoseuurimiseks kulutatud raha kasutataks puuduses vaevlejate, mitte kasuahnete hüvanguks, saaks miljonite inimeste kannatusi leevendada.

Anu

Kosmoseuurimise väljakutse on paljudele inimestele inspiratsiooniallikaks. Tuhandeid aastaid oleme unistanud taevast, igatsenud sirutada käe ja puudutada tähti, igatsenud suhelda millegagi, mille olemasolu me vaid kujutleme, igatsenud teada saada... Oleme me üksi?

Kosmoseuurimine on õppimise metafoor ja õppimine on see, mis meie maailma käigus hoiab. Kuigi realistid pidevalt meile hetkeprobleeme meenutavad, avardavad unistajad meie mõttemaailma. Just unistajate visioonid, lootused ja soovid viivad meid tulevikku.

Birgit

Me hävitame vihmametsad, sest nende all on nafta, rajame uraani pärast pühasse maasse kaevandusi. Kas me hävitaksime ka järgmise planeedi, et lahendada enda poolt tekitatud probleeme? Aga muidugi!

Kosmoseuurimine tugevdab ohtlikku usku, et inimeste probleeme saab lahendada üha suurema keskkonna üle domineerimise abil. Teades, et kuskil nurga taga asub mõni teine planeet, mis vaid ootab hõlvamist, tunnevad inimesed ka edaspidi, et neil on õigus kuritarvitada loodusvarasid, nagu jõed ja vihmametsad.

Oleme Maad piisavalt kahjustanud. Peaksime kosmose rahule jätma.

Taavi

Maa ressursid lõpevad kiiresti otsa. Maa elanikkond kasvab dramaatilise kiirusega. Sellisel viisil jätkates ei suuda me tagada elu säilimist maal. Saastatus on tekitanud augu osoonikihti. Viljakas maa on lõppemas ja peagi hakkavad meie toiduvarud kokku kuivama. Juba esineb ülerahvastatusest põhjustatud näljahäda ja haigusi.

Kosmos on hiiglasuur tühi ala, mida me saame enda huvides ära kasutada. Kosmoseuuringuid toetades võime ühel päeval leida planeedi, kus saaks elada. Hetkel näib see küll uskumatuna, kuid ka kosmoselendude ideed peeti kunagi võimatuks. Kosmoseuuringute poolelijätmine hetkeprobleemide lahendamise nimel on väga kitsarinnaline ja lühinägelik vaatenurk. Me peame õppima mõtlema mitte ainult praeguse põlvkonna, vaid ka tulevaste põlvkondade huvides.

Vahur

Inimkonnale oleks suureks kaotuseks, kui eirataks seda, mida kosmoseuuringutel pakkuda on. Võimalus universumi ja selle alguse kohta täpsemalt teada saada on liiga väärtuslik, et lasta seda kaotsi minna. Teiste taevakehade uurimine on juba parandanud meie arusaamist keskkonnaprobleemidest ja võimalikust suunast, kuhu poole Maa võib liikuda juhul, kui me ei õpi oma tegevust planeerima.

Kosmosereisidealasel teadustööl on ka kaudseid kasutegureid. Kosmoseteaduse arvele võib panna lasertehnoloogia ja teiste meditsiiniliste ravivormide loomise. Sellised ained nagu näiteks teflon pärinevad inimkonna soovist kosmoses rännata. Seega võib uutest kosmoseuuringute jaoks loodud tehnoloogiatest olla otsest kasu meile kõigile.

Kadi

Eelneval kahel leheküljel toodud lõigud on kirjutatud lõpuklasside õpilaste poolt. Vasta nende põhjal alljärgnevatele küsimustele.

Küsimus 1: ÕPILASTE ARVAMUSED

Missugusele allpool toodud küsimustest näivad õpilased vastavat?

- A Mis on suurim tänapäeva maailma ees seisev probleem?
- B Kas sa pooldad kosmoseuuringuid?
- C Kas sa usud elusse väljaspool meie planeeti?
- D Missuguseid edusamme on kosmoseuuringutes viimasel ajal tehtud?

ÕPILASTE ARVAMUSED: PUNKTIARVESTUS 1

KÜSIMUSE EESMÄRK:

Üldise arusaama kujundamine: teksti mõtte tabamine

Õige vastus

Kood 1: B. Kas sa pooldad kosmoseuuringuid?

Vale vastus

Kood 0: Teised variandid.

Kood 9: Vastus puudub.

Küsimus 2: ÕPILASTE ARVAMUSED

Kes kirjutajatest kõige **otsesemalt** Vahuri argumentidele vastu räägib?

- A Taavi.
- B Anu.
- C Kadi.
- D Birgit.

ÕPILASTE ARVAMUSED: PUNKTIARVESTUS 2

KÜSIMUSE EESMÄRK:

Tekstide tõlgendamine: vastuargumendi äratundmine

Õige vastus

Kood 1: A: Taavi

Vale vastus

Kood 0: Teised variandid.

Kood 9: Vastus puudub.

Küsimus 3: ÕPILASTE ARVAMUSED

Kui mõelda põhilistele ideedele, mida viis õpilast esitasid, siis millise õpilasega sa kõige rohkem ühte meelt oled?

Õpilase nimi:

Selgita sellist valikut oma sõnadega, viidates oma arvamusele **ja** vastava õpilase poolt pakutud peamistele ideedele.

.....
.....
.....
.....

ÕPILASTE ARVAMUSED: PUNKTIARVESTUS 3

KÜSIMUSE EESMÄRK:

Teksti sisu üle arutlemine: tekstis esitatud väidete hindamine oma teadmiste ja väärtushinnangute taustal

Õige vastus

Kood 1: Õpilane näitab üles õiget arusaamist valitud õpilase seisukohast kosmoseuuringute kohta JA selgitab põhjuseid, miks ta sellega nõustub. Õpilane peab välja tooma argumendi või rea argumente, mis on eriomased just valitud õpilasele (st peab ütleva rohkem kui vaid seda, kas antud õpilane on kosmoseuuringute poolt või vastu). Peab otseselt või kaudselt viitama ühele valitud õpilase põhiargumentidest:

- (1) tuues ära omapoolse toetava väite (sel juhul võib vastus ka teksti tsiteerida või seda tekstilähedaselt parafraseerida); JA/VÕI
- (2) oma sõnadega tõlgendades või kokku võttes valitud õpilase väited.

Alljärgnevalt on toodud kokkuvõtted kõigi õpilaste peamistest väidetest:

Anu: Õpilane peab väitma või vihjama, et Anu on kosmoseuuringute vastu ja viitama otseselt või kaudselt Anu väitele, et me peaksime kasutama ressursse (puudust kannatavate) inimeste aitamiseks, mitte kosmoseuuringuteks.

- On palju tähtsam aidata inimesi maa peal kui raisata raha kosmosetehnoloogiale. *[Kasutab oma sõnu Anu väite ümbersõnastamiseks.]*
- Anu – Leian, et me peaksime muretsema selle pärast, mis meie oma maailmas toimub, enne kui kogu raha kosmose uurimise peale raiskame. Ma mõistan mõningase uurimise vajalikkust, aga ma arvan, et haigused ja näljahäda tuleks enne seda maailmast kaotada. *[Teeb oma sõnadega kokkuvõtte Anu põhjendustest ja lisab oma kommentaari.]*

Birgit: Õpilane peab väitma või vihjama, et Birgit on kosmoseuuringute poolt ja viitama otseselt või kaudselt Birgiti väitele, et kosmoseuuringud on inimpüüdluste positiivne väljendus. Võib viidata Birgiti tulevikunägemusele, kuid peab kas otseselt või kaudselt eristama Birgiti seisukohta Vahuri omast.

- Birgit – „Kosmoseuurimine on õppimise metafoor“. Ma ei usu, et oma silmaringi laiendamine meile kahjuks tuleb. *[Tsiteerib katkendit ja teises lauses lisab oma enda toetava väite].*

Taavi: Peab väitma või vihjama, et Taavi on kosmoseuuringute vastu ja kas kaudselt või otseselt viitama argumendile, et kosmoseuuringud on seotud keskkonna kahjustustega VÕI et võimalusel kahjustavad inimesed ka kosmost VÕI et kosmoseuuringud kannustavad meid veelgi rohkem Maad kahjustama. Aktsepteerida vastuseid, mis pakuvad, et Taavi peab esmatähtsaks Maa keskkonna parandamist VÕI et me peame ennast või oma suhtumist muutma.

- Taavi – Nõustun temaga, sest ta on mures keskkonna pärast ja arvab, et me peaksime kosmose rahule jätma. *[Võtab oma sõnadega kokku Taavi väite põhiosa.]*
- Taavi: Taavi ütleb, et me peaksime lõpetama looduse hävitamise. Ma arvan, et see on kõige olulisem küsimus, mis meie planeedi ees seisab. *[Võtab kokku ühe Taavi kõige olulisematest seisukohtadest ja lisab toetava kommentaari. Näitab üles varjatud arusaamist Taavi vaadetest kosmoseuuringute kohta.]*

Vahur: Õpilane peab väitma või vihjama, et Vahur pooldab kosmoseuurimist ja viitama otseselt või kaudselt Vahuri väitele, et inimestel on vaja leida uus planeet, millel elada JA/VÕI et elu Maal ei suudeta säilitada. Võib viidata Vahuri murele keskkonna pärast, kuid peab otseselt või kaudselt eristama tema seisukohta Taavi omast. Võib viidata Vahuri murele, et tuleks mõelda tulevikule, kuid peab kas otseselt või kaudselt eristama tema seisukohta Birgiti omast.

- Vahur: Olen Vahuriga nõus, sest juhul kui me ei soovi välja surra, ei ole meil peale maakera ära rikkumist enam kuhugi minna. *[Sõnastab ümber ühe Vahuri peamistest argumentidest.]*

Kadi: Õpilane peab väitma või vihjama, et Kadi on kosmoseuurimise poolt ja viitama otseselt või kaudselt Kadi väitele, et kosmoseuurimine toob kaasa teadmiste kasvu JA/VÕI et me saame kosmoseuuringutest saadud teadmisi mujal rakendada.

- Kadi: Tänu kosmoseuuringutele laiendame me pidevalt oma teadmisi erineval moel. *[Võtab kokku Kadi põhiargumendi.]*

Vale vastus

Kood 0: Annab ebapiisava või ebamäärase vastuse või keskendub väite (ebaolulistele) detailidele.

- Anu: Me ei tohiks inimesi maha jätta, kui me unustada ja edasi liikuda üritame. *[Ei tee enamat, kui parafraseerib tekstilähedaselt.]*
- Anu: Ma nõustun Anuga, kuna raha, mis kulutatakse kosmose uurimisele, tuleks kasutada puudust kannatavate inimeste hüvanguks. *[Ei tee enamat, kui parafraseerib tekstilähedaselt.]*
- Kadi: Kuna tema argumendid on parimad. *[Ebamäärane]*
- Vahur: Vahur ütleb, et elu Maal ei ole võimalik säilitada ja et me peame leidma teise planeedi, kus elada. *[Ei tee enamat, kui parafraseerib tekstilähedaselt.]*
- Vahur – lähedaim. *[Ebamäärane vastus.]*
- Anu – tema artikkel räägib tõtt ja see on õige. *[Ei esita Anu seisukoha põhiargumente.]*
- Vahur, kuna auk osoonikihis on tõsine probleem. *[Keskendub põhjenduse ühele detailile.]*
- Vahur – ta on tõesti keskkonna pärast mures. Ja ta on lahe kutt, kes loodust austab. *[Ei erista Vahuri seisukohta Taavi omast: nad on mõlemad keskkonna pärast mures.]*
- Birgit, kuna ma nõustun, et kosmose uurimine on oluline meie tuleviku jaoks. *[Ei erista Birgiti seisukohta Vahuri omast: nad mõlemad pooldavad kosmoseuuringuid ja mõlemad viitavad tulevikule.]*

VÕI: Õpilane näitab üles väära arusaamist materjalist või annab ebaustusava või mitteasjakohase vastuse.

- Birgit: Inimkond ei ole võimeline planeedil Maa enam kauaks ellu jääma, seega peame kolima kuskile mujale. *[Birgiti põhjenduse ebaõige tõlgendus.]*
- Kadi – tal on õigus, sest maakeral lõppevad varsti ressursid otsa ja mida me siis teeme? *[Kadi argumentatsiooni ebaõige kokkuvõte (tundub segi ajavat Vahuri omaga).]*
- Väljakutse – mulle meeldivad üle kõige väljakutsed. *[Asjakohatu vastus.]*

Kood 9: Vastus puudub.

Küsimus 4: ÕPILASTE ARVAMUSED

Mõned väited on arvamused, mis põhinevad kirjutaja mõtetel ja väärtustel. Mõned väited on faktiväited, neid on võimalik objektiivselt kontrollida ja need on kas õiged või ebaõiged.

Tõmba ring ümber sõnale "arvamus" või "faktiväide" iga allpooltoodud õpilaste kirjutistest võetud tsitaadi kõrval.

Esimene on sinu eest ära tehtud.

Tsitaat õpilase poolt kirjutatust	Arvamus või faktiväide?
"Saastatus on tekitanud augu osoonikihti." (Vahur)	Arvamus / Faktiväide
"Igal aastal kulutavad suurfirmad miljardeid dollareid kosmoseuuringutele." (Anu)	Arvamus / Faktiväide
"Kosmoseuurimine tugevdab ohtlikku usku, et inimeste probleeme saab lahendada üha suurema keskkonna üle domineerimise abil." (Taavi)	Arvamus / Faktiväide
"Kosmoseuuringute poolelijätmine selleks, et hetkeprobleemid ära lahendada, on väga kitsarinnaline ja lühinägelik vaatenurk." (Vahur)	Arvamus / Faktiväide

ÕPILASTE ARVAMUSED: PUNKTIARVESTUS 4

KÜSIMUSE EESMÄRK:

Teksti vormi üle arutlemine: fakti ja arvamuse eristamine

Tsitaat õpilase poolt kirjutatust	Seisukoht või faktiväide?
"Saastatus on tekitanud augu osoonikihti." (Vahur)	Faktiväide
"Igal aastal kulutavad suurfirmad miljardeid dollareid kosmoseuuringutele." (Anu)	Faktiväide
"Kosmoseuurimine tugevdab ohtlikku usku, et inimeste probleeme saab lahendada üha suurema keskkonna üle domineerimise abil." (Taavi)	Arvamus
"Kosmoseuuringute poolelijätmine selleks, et hetkeprobleemid ära lahendada, on väga kitsarinnaline ja lühinägelik vaatenurk." (Vahur)	Arvamus

Õige vastus

Kood 1: 3 õiget vastust.

Vale vastus

Kood 0: 2 või vähem õiget vastust.

Kood 9: Vastus puudub.